

Ковіненко Орина Олександрівна,
здобувачка вищої освіти
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
Науковий керівник –
д.ю.н., професор **Грицай І.О.**
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УЧАСТЬ ЖІНОК У ПОЛІТИЦІ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІН

Гендерна рівність та політична участь - засадничі складові сучасного правового демократичного управління. Згідно з визначеними міжнародними стандартами, чоловіки і жінки мають однакові права на рівну повноцінну політичну участь у всіх аспектах державних процесів. Однак, на практиці, до діяльності жінок у політичній сфері ставляться цілком по-різному, і жінкам надто важче скористатися своїми правами повною мірою. Ми вирішили обговорити в цій роботі сучасні реалії, виклики та історії кар'єрного успіху жінок, які стали громадськими діячами, означити їх основні перешкоди доступу до політичних структур. Також у роботі окреслюються стратегії усунення такого явища, як «сексизм» у політиці та посилення гендерної рівності у політичному житті та процесі прийняття рішень у країні, базуючись на результатах соціологічних досліджень, статистичних даних, напрацювань вітчизняних та іноземних спеціалістів.

Відомо, що політика вимагає витривалості, вміння діяти жорстко й нещадно, без жаління ближніх людей. Саме тому з'явився стереотип, що жінкам з їхніми жіночими рисами, як емоційність, здатність до співчуття, доброта, у політику йти не варто, бо представниці жіночої статі ніби не витримують «чоловічого» навантаження.

Проблема полягає в тому, що особи жіночої статі часто розглядаються як об'єкти краси, здебільш звертається увага на зовнішню характеристику дівчини або жінки, а не на її розумові здібності. Існує багато випадків, коли дівчина, яка починає свою кар'єру в політичній сфері, не сприймається серйозно в ролі кандидата в депутати.

Депутатка Дніпропетровської обласної ради Катерина Немченко в одному з випусків інтерв'ю «Квантовий стрибок політики» від громадської організації «Спільнота активної молоді» згадує про час, коли вона тільки презентувала свою програму та проводила агітацію. Катерина розповідає, що коли вона стояла біля будівлі Дніпропетровської обласної ради з буклетами щодо своєї політичної участі, до неї підходили перехожі з зацікавленістю, думаючи, що дівчина рекламує чи то модельне агентство, чи то театральну студію. А дізнаючись, що Катерина балотується в депутати, люди не

розуміли нащо така професія потрібна красивій молодій дівчині, та у багатьох виникала реакція сміху та розчулення [1].

Якщо жінки і «пробивають» собі місце в політиці, то тут ми все одно маємо не такий задовільний факт: більшість жінок представлено на низьких політичних управлінських ланках. Проте, порівнюючи зі статистичними даними 2010 року, коли в сільських радах жінки склали 51%, у селищних радах 46%, а серед депутатів міських рад 28%, ситуація в наступному десятиріччі покращилась [2]. Вибори до органів місцевого самоврядування у 2020 році відбувалися за новими правилами – зокрема, гендерними квотами, які передбачали, що принаймні 40% списків складатиме гендерна меншість, і це значно збільшило представництво жінок у владі, але ще далеко не до паритету, про це повідомляє інтернет-видавництво «Радіо Свобода» [3]. Так, станом на місцеві вибори 2020 року, в сільських радах представництво жінок склало близько 41%, у селищних радах трохи більше ніж 37%, а на посадах у міських радах склад жінок збільшився з 28 до 33% [4].

Фактичними кількісними показниками щодо участі жінок в політиці та процесі прийняття рішень і впливу на державні процеси в різних сферах життя, дослідженнями фахівців підтверджується, що питання диспропорції у представництві жінок в політиці та на керівних посадах не втрачає свою актуальність. Спираючись на опитування серед населення України, приблизно дві третини громадян помічають, що наразі в політичній сфері домінують чоловіки та погоджуються, що чоловіків частіше ніж жінок призначають саме на урядові посади, пояснюючи це тим, що виконання сімейних обов'язків не дає представницям жіночої статі достатньо часу для обіймання посади в Уряді.

Ми вважаємо логічним розвивати механізми збільшення кількості жінок у політиці, це варто робити, навіть через те, що в Україні проживає на декілька відсотків більше жінок від кількості всього населення. Отже, і в парламенті, і в інших органах влади їх має бути більше, ніж ми маємо зараз.

Аби жінкам захистити своє право на владу, потрібно впроваджувати гарну просвітницьку діяльність з приводу висвітлення всіх можливостей для жінок проявити себе в еталонах влади, перш за все таке слід робити самим депутатам.

Важливо ще й те, щоби засоби масової інформації та громадськість відволіклися від історій успіху відомих політичних діячів і звернули увагу на brutальні реалії, в яких насправді виживають активні та прогресивні діячки, разом із приниженнями, підлістю, погрозами та домаганнями. Правильно сформована суспільна думка про важливість захисту прав жінок може позитивно вплинути на реальне відкриття вільного доступу до успішної політичної кар'єри для громадянок України.

Отже, Україна вже зробила вагомі кроки на шляху до гендерної рівності, але досі залишається не на гідному місці у світовому рейтингу представництва жінок у парламенті та в усій політичній сфері. Для підняття держави в рейтингу з цього питання ми визначили способи, які

дозволять збільшити кількість жінок у політиці, зокрема – активна просвітницька діяльність у зазначеному напрямку від засобів масової інформації. Крок вперед, який ми вже багато років не могли зробити.

Бібліографічні посилання:

1. Кормич Л. І. Принципові засади паритетної демократії . *Актуальні проблеми політики*. 2011. Випуск 42. С. 12-20
2. Кормич Л. І. Категоріальний апарат аналізу гендерної політики України. *Одеська юридична академія* . Одеса: Фенікс, 2012. С. 209-211
3. Грабовська І. Паритетна демократія. URL :http://wcu-network.org.ua/ua/possessing-equal-rights/article/paritetna_demokratii

Конарєва Ганна Олегівна,
к.ю.н., адвокат,
викладач кафедри конституційного,
адміністративного та трудового права
(*Інститут управління та права
Національного університету
«Запорізька політехніка»*)

ЮРИДИЧНІ КЛІНІКИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ В УКРАЇНІ

Висококваліфіковані юристи відіграють важливу роль у сучасному українському суспільстві. Юридична професія має багато різних напрямків, але перш за все правники виконують функцію захисту прав та інтересів громадян та надання правової допомоги.

У процесі отримання освіти у вищих навчальних закладах необхідним є поєднання двох складових – отримання теоретичних знань та практичних навичок. Останню функцію може виконувати юридична клінічна освіта, яка забезпечує практичне відпрацювання знань, здобутих під час аудиторних занять.

Дослідження діяльності юридичних клінік на сучасному етапі є надзвичайно актуальним, оскільки вони мають важливе значення у професійній підготовці майбутніх юристів.

Одним із завдань юридичної клініки є надання студентам можливості набуття навичок практичної діяльності за фахом, створення місць для проходження студентами навчальної та виробничої практики; забезпечення можливості спілкування студентів під час навчального процесу з фахівцями-практиками судових і правоохоронних органів, інших державних органів та органів місцевого самоврядування з питань їх діяльності [1].

Слушною є позиція М.Т. Лоджук, який зазначає, що саме досвід функціонування юридичних клінік в Україні допоміг виокремити ті аспекти роботи юриста, на яких не акцентується увага під час вивчення базових